

Statenmededeling

Onderwerp

Onderzoeksplan Tussenevaluatie Beleidskader erfgoed 2016-2020 '*de (verbeeldings)kracht van erfgoed*'

Datum

3 april 2018

Documentnummer

GS: 4334581

PS: 4344881

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De geplande tussenevaluatie van het beleidskader Erfgoed 2016-2020, '*de (verbeeldings)kracht van erfgoed*' *ex art. 217a Provinciewet*.

Aanleiding

Provinciale Staten hebben op 13 november 2015 ([statenvoorstel 64/15](#)) het beleidskader erfgoed 2016-2020 '*de (verbeeldings)kracht van erfgoed*' vastgesteld. Bij vaststelling van het kader is bepaald dat de evaluatie (review) van doelen en prestaties zoals vermeld in het erfgoedkader, in 2019 zal plaatsvinden. Het kader loopt door tot en met 2020, maar wordt echter toch al in 2018 geëvalueerd. Dit heeft te maken met relevante landelijke ontwikkelingen, met het aflopen van de bestuursperiode (verkiezingen voorjaar 2019), met de opmaat voor de nieuwe bestuursperiode en met het aflopen eind 2019 van de incidentele financiële middelen en capaciteitsinzet bij zowel erfgoedbeleid als Erfgoedfabriek (een belangrijk uitvoeringsinstrument binnen het beleid).

Het onderzoek betreft een tussenevaluatie op basis van artikel 217a Provinciewet. Evaluaties op die basis gaan over het door Gedeputeerde Staten gevoerde bestuur en kijken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleidsnota's. Deze evaluatie wordt nu opgepakt ter verantwoording aan uw Staten. Het accent in deze tussenevaluatie ligt op het leren voor de toekomst, in combinatie met de veranderingen in de omgeving. De evaluatieresultaten dienen als basis om een besluit te nemen over het al dan niet in aangepaste vorm voortzetten van de uitvoering van het kader.

Bevoegdheid

GS dragen zorg voor adequate en tijdige evaluatie, doen voorstellen voor voortzetting of wijziging van het betreffende beleid. PS informeren zich, toetsen de resultaten aan het beleidskader.

Datum

3 april 2018

Documentnummer

GS: 4334581

PS: 4344881

Kernboodschap

De ambitie van het erfgoedbeleid is om ervoor te zorgen dat we over vijftig jaar nog steeds de geschiedenis van Brabant kunnen doorgeven aan nieuwe generaties, aan de hand van ons erfgoed. Verbeeldingskracht en verbindingskracht vormen de basis van de keuzes in het erfgoedbeleid. De verbeeldingskracht, omdat erfgoed inspireert en waarde toevoegt. Verbindingskracht, omdat erfgoed gemeenschappen bij elkaar kan brengen. Wij hebben met het beleidskader ingezet op een vernieuwende ontwikkelgerichte aanpak, waarbij we binnen de brede opgave van erfgoed (roerend en onroerend) komen tot focus, keuzes en de verbinding tussen instrumenten en uitvoeringsorganisaties. We willen daarmee:

- Dat de (verbeeldings)kracht van erfgoed beter wordt benut doordat we verhalen uitwerken en verbinden aan opgaves als economie, natuur, ruimte en leefbaarheid. We werken aan de totstandkoming van netwerken van partijen die binnen de verhalen het erfgoed ontsluiten voor de toerist.
- Basis op orde houden/brengen, zodat de erfgoedsector krachtig en efficiënt functioneert en bijdraagt aan een aantrekkelijk klimaat en mensen boeit en bindt aan Brabant. We werken aan een meer efficiënte en effectieve samenwerking in het beheer en (digitale) ontsluiting van erfgoedcollecties, een samenhangend aanbod op het gebied van kennis en onderwijs. Ook stimuleren we het bezoek van jongeren aan musea.
- De energie van partners uit de samenleving benutten. Door initiatieven in beweging te brengen, te begeleiden om te komen tot een haalbare businesscase.
- Erfgoed dat belangrijk is voor de verhalen, duurzaam behouden en benutten. We werken aan het restaureren van rijksmonumenten. Ook faciliteren we erfgoedcomplexen in de herbestemmingsopgave.

Het beleidskader stuurt op een dynamisch proces van verbeelden en verbinden van erfgoed.

Het onderzoeksplan is als bijlage toegevoegd. Hierin staat de ontwikkelgerichte aanpak, relevante landelijke en provinciale ontwikkelingen, onderzoeksvragen en resultaat/verwacht eindproduct. Voor de volledigheid zijn de onderzoeksvragen (ook) onderstaand opgenomen.

Onderzoeks-/kennisvragen

De centrale onderzoeks-/kennisvraag van deze tussenevaluatie richt zich op effectiviteit en doelmatigheid van het erfgoedbeleid. Daarbij is vooral de ontwikkelgerichte aanpak in samenwerking met de partners belangrijk. We nemen daarin ook de landelijke en provinciale ontwikkelingen mee en streven naar een lerende aanpak. Kortom, we kijken met deze tussenevaluatie terug, maar de nadruk ligt op leren voor de toekomst:

- We zijn onderweg; is het de goede weg, heeft de aanpak het beoogde effect? Wat kunnen we verbeteren?
- Welke mogelijkheden zijn er om beter te presteren; ook gezien de landelijke en provinciale ontwikkelingen?
- Wat is nodig om de ontwikkelgerichte aanpak in de toekomst te borgen?

Datum

3 april 2018

Documentnummer

GS: 4334581

PS: 4344881

Het onderzoek richt zich op de deelvragen:

1 Doelen (outcome)

- a. In hoeverre zijn de doelen zoals geformuleerd in het beleidskader Erfgoed 2016-2020, conform de drie rollen (richting geven, beweging stimuleren, mogelijk maken) concreet gemaakt?
- b. In welke mate zijn de doelen behaald, ligt de realisatie op koers en waar moet eventueel worden bijgestuurd/versneld?
- c. Werken de vier verhaallijnen? Hebben de verhalen voldoende 'body' om richtinggevend te zijn en erfgoed te verbinden aan andere beleidsvelden?

2 Aanpak en instrumenten (throughput en output)

- a. Hoe is invulling gegeven aan de implementatie? Welke instrumenten zijn ingezet en welke acties zijn uitgezet of opgepakt en met welke partners (te denken aan: verhalen, restauratieregeling, erfgoedfabriek, samenwerking uitvoeringsinstellingen, Brabant Cloud, communicatiecampagne etc.)? Welk effect is bereikt?
- b. Waren dit logische en voor de hand liggende instrumenten/acties?
- c. Welke prestaties zijn gerealiseerd? Zijn initiatieven verder geholpen? Welke wel en welke niet? Hoeveel en op welke manier?
- d. Waar liggen kansen en bedreigingen - ook in het licht van (landelijke) trends/ ontwikkelingen die relevant zijn voor Erfgoed zoals omgevingsvisie, stelsevaluatie en transformatieopgave? Wat is nodig om daarop in te spelen?

3 Ontwikkelgerichte aanpak (proces)

- a. Hoe is de samenwerking met partners uit de samenleving - met name bij de rollen 'beweging stimuleren' en 'mogelijk maken'? Wat is het effect? Waar liggen kansen voor verbetering?
- b. Werkt de aanpak van beweging stimuleren (is er sprake van opschaling, meer netwerken, meer haalbare businesscases, meer financiers?). Is onze rol in de sturing daadwerkelijk veranderd? (Minder responsief/rechtmatig naar meer presterend en samenwerkend? Zijn we meer partner dan investeerder?)

4 Middelen en menskracht (input)

Staan menskracht en middelen ten behoeve van het gehele Erfgoedbeleid in verhouding tot de beoogde doelstellingen? Met andere woorden: worden menskracht en middelen doelmatig en doeltreffend ingezet?

Datum

3 april 2018

Documentnummer

GS: 4334581

PS: 4344881

Consequenties

Het evaluatierapport levert een objectief tussentijds beeld van de uitvoering van het erfgoedbeleid en inzicht in de effectiviteit van de ontwikkelgerichte aanpak. Het accent ligt daarbij op leren voor de toekomst in combinatie met de landelijke en provinciale ontwikkelingen.

Europese en internationale zaken

n.v.t.

Communicatie

Via de reguliere kanalen.

Vervolg

In november 2018 kunt u het evaluatierapport tegemoet zien.

Bijlagen

Onderzoeksplan tussenevaluatie beleidskader Erfgoed 2016-2020 (documentnummer 4334580)

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: mevrouw N. Wester, (073) 681 27 02, nwester@brabant.nl, afd. Projecten- en Programmamanagement C van cluster Natuur en Milieu.

Opdrachtnemer: mevrouw M.T.E. Meijs - Appels, (073) 680 82 87, mmeijs@brabant.nl, afdeling Samenleving en Cultuur van cluster Cultuur en Samenleving.